

Nulägesanalys av indikatorer i den folkhälsostrategiska planen

Nedan presenteras indikatorer för uppföljning av Region Värmlands folkhälsostrategiska plan. Den innehåller indikatorer specificerade i planens bilaga 4, Uppföljningsstruktur för Region Värmlands folkhälsostrategiska plan 2022–2030. Indikatorerna är fördelade på folkhälsopolitikens åtta målområden och värden presenteras uppdelat på kvinnor och män, totalt för Värmland och för riket eller CDUST-regionen (Uppsala län, Södermanland, Värmland, Örebro län samt Västmanland).

Sedan Folkhälsomyndighetens stödstruktur för det statliga folkhälsoarbetet fastställdes 2020 har myndigheten valt ut ett antal så kallade kärnindikatorer. Syftet med urvalet är att på ett samlat sätt kunna följa upp folkhälsopolitikens övergripande mål och åtta målområden. Nulägesanalysen är kompletterad med de kärnindikatorer där det finns data för

Värmland. Dessa är

- andel heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen,
- andel med varaktigt låg ekonomisk standard,
- andel med varaktigt låg inkomststandard, samt
- andel kommuner med underskott på bostäder till vissa grupper i utsatta situationer.

För en av indikatorerna i folkhälsoplanen, barn som begränsas på grund av rädsla för brott (åk 9), finns det i dagsläget inte data på länsnivå. Kärnindikatorerna Krav-kontroll i arbetet (MO3.15) och Fysisk belastning av arbetet (MO3.17) baseras på Arbetskraftsundersökningarna som inte redovisas länsvis.¹

Målområde 1: Det tidiga livets villkor	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Rökning vid tidig graviditet	-	-	3	3	2021	1
Snusning vid tidig graviditet	-	-	3	1	2021	1
Riskbruk av alkohol vid inskrivning vid mödrahälso- vården	-	-	4	3	2021	1
Tobaksrökning i hemmet under spädbarnstiden	4	8	9	8	Barn födda 2020	1
Kvinnan och partner deltagit i föräldrastöd ²	-	-	38	24	2021	1
Barn inskrivna i förskolan, 3 års ålder ³	97	95	96	95	2021	2
Låg inkomststandard (absolut), 0–17 år	9	9	9	8	2021	3
Heltidstjänster i förskolan med förskollärexamen	-	-	50	40	2022	4
Gravida som tillfrågats om våldsutsatthet	-	-	97	96	2021	1

1 För data från Liv och hälsa 2022 (källa 10) presenteras andelar för CDUST-regionen i stället för riket.

2 Förstföderskor och deras partner.

3 Andelen barn som är inskrivna i förskolan den 15 oktober respektive år och fyller 3 år under kalenderåret.

Målområde 2: Kunskaper, kompetenser och utbildning	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Elever i årskurs 9 behöriga till yrkesprogram	87	85	86	85	2022	5
Elever med gymnasieexamen inom fyra år	82	73	77	74	2022	2
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskolan	-	-	85	83	2022/2023	5
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i gymnasieskolan	-	-	79	82	2021	5
Elever som känner sig trygga i skolan, årskurs 9	83	85	83	79	2021	6
Invånare med eftergymnasial utbildning (25–64 år)	47	30	38	45	2021	3
Elever som svarat att de får vara med och påverka i skolan					2019/2020	7
<i>Förskoleklass</i>	88	83				
<i>Årskurs 4</i>	94	87				
<i>Årskurs 7</i>	86	81				
<i>Gymnasiet årskurs 1</i>	88	85				

Målområde 3: Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Inskrivna arbetslösa, 16–65 år	6	7	7	7	2022	8
Långtidsarbetslöshet, 16–65 år	3	3	3	3	2022	8
Unga som varken arbetar eller studerar, 16–24 år.	6	7	6	6	2021	9
Tidsbegränsad anställning, 15–74 år	19	16	17	14	2022	3
Känner att nuvarande samsättning tar så mycket tid att det påverkar privatlivet negativt, 18–69 år	15	12	13	14 ¹	2022	10
Trivs bra eller mycket bra med sitt nuvarande arbete, 18–69 år	86	82	84	83 ¹	2022	10
Utsatt för buller/störande ljud i sitt arbete (måste höja rösten vid samtal), 18–69 år	25	18	22	19 ¹	2022	10
Utför upprepade och ensidiga arbetsrörelser i sitt arbete, 18–69 år	32	31	32	30	2022	10

Målområde 4: Inkomster och försörjningsmöjligheter	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Ekonomisk standard, antal tusen kr, 25–64 år ⁴	276,6	282,0	279,6	293,5	2020	2
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 18 år eller äldre	-	-	80	81	2021	3
Låg ekonomisk standard (relativ), 18 år eller äldre	16	14	15	13	2020	2
Varaktigt låg ekonomisk standard ⁵	11	8	10	8	2020	3
Varaktigt låg inkomststandard ⁶	2	2	2	2	2020	3
Saknar kontantmarginal, 18 år eller äldre	20	16	18	18 ¹	2022	10
Svårigheter att klara löpande utgifter, 18 år eller äldre	12	11	12	12 ¹	2022	10
Oro för familjens ekonomi, årskurs 7	7	4	-	-	2019/2020	7
Oro för familjens ekonomi, gy årskurs 1	10	9	-	-	2019/2020	7
Överskuldssatta, Totalt ⁷	3	5	4	4	2022	11
Överskuldssatta, 0–17 år ⁸	-	-	9	8	2022	11

4 Med ekonomisk standard avses disponibel inkomst per konsumtionsenhet inkl. kapitalvinst baserat på hushåll (median).

5 Varaktigt låg ekonomisk standard innebär att den disponibla inkomsten (justerad för hushållets sammansättning) senaste året och minst två av de tre föregående åren har varit lägre än 60 % av medianvärdet för riket.

6 Andel personer som lever i hushåll med varaktigt låg inkomststandard. En varaktigt låg inkomststandard innebär att inkomsterna det senaste året och minst två av de tre föregående åren inte räcker till de nödvändigaste utgifterna (baskonsumtion enligt riksnormen, t ex livsmedel, kläder, boende, hushållsel, hemförsäkring och barnomsorg).

7 Andel fysiska personer med skulder hos Kronofogden 2020–2022.

8 Andel barn som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller under en pågående skuldsanering.

Målområde 5: Boende och närmiljö	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Underskott på bostäder till vissa grupper i utsatta situationer ⁹					2022	12
<i>Ungdomar</i>	-	-	38	64		
<i>Studenter</i>	-	-	13	28		
<i>Äldre</i>	-	-	31	30		
<i>Personer med funktionsnedsättning</i>	-	-	38	55		
<i>Nyanlända</i>	-	-	31	52		
Trångboddhet ¹⁰	11	13	12	17	2021	3
Avstått från att gå ut ensam, 18 år eller äldre	33	8	20	26 ¹	2022	10
Barn som begränsas p.g.a. rädsla för brott, årskurs 9 <i>Ingen redovisning på länsnivå</i>	-	-	-	-	-	13
Besvär av dålig inomhusluft i eller i närheten av bostaden, 18 år eller äldre	7	7	7	8 ¹	2022	10
Störd av trafikbuller, 18 år eller äldre ¹¹	4	4	4	5	2022	14
Besvär av buller eller andra ljud från trafik (till exempel väg-/tågtrafik), 18 år eller äldre	10	8	9	8 ¹	2022	10
Hur ofta är du utomhus i park, natur- eller grönområden, 18 år eller äldre	81	78	80	78 ¹	2022	10

9 Boverkets bostadsmarknadsenkät (BME) följer utvecklingen på bostadsmarknaden och består av kommunernas bedömningar i olika frågor. De rapporterade andelarna avser andelen kommuner i Värmland.

10 Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2.

11 4-årsmedelvärde, 2019–2022.

Målområde 6: Levnadsvanor	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Daglig tobaksrökning, 18 år eller äldre	7	5	6	6 ¹	2022	10
Rökare ¹²					2021	15
Årskurs 9	12	8	10	9		
Gymnasiet årskurs 2	20	21	20	20		
Snusare ¹³					2021	15
Årskurs 9	7	13	10	11		
Gymnasiet årskurs 2	23	33	28	24		
Riskbruk av alkohol, 18 år eller äldre	10	18	14	13 ¹	2022	10
Tidig debutålder, alkohol ¹⁴					2021	15
Årskurs 9	8	6	7	6		
Gymnasiet årskurs 2	8	7	8	5		
Narkotikabruk under senaste året, 18 år eller äldre	1	2	1	2 ¹	2022	10
Använt narkotika någon gång, skolelever					2021	15
Årskurs 9	3	5	4	5		
Gymnasiet årskurs 2	9	15	12	15		
Blivit erbjuden prova eller köpa narkotika, skolelever					2021	15
Årskurs 9	19	16	18	20		
Gymnasiet årskurs 2	25	33	29	29		
Riskabelt spelande, vuxna	1	1	1	1 ¹	2022	10
Spelat om pengar de senaste 12 månaderna, skolelever					2021	15
Årskurs 9	13	24	18	17		
Gymnasiet årskurs 2	10	37	23	22		
Konsumtion av sötad dryck 2 ggr per vecka eller mer, 16–84 år	24	38	31	29	2019–2022	2
Fysisk aktivitet ¹⁵ , 18 år eller äldre	62	62	62	63 ¹	2022	10
Fysisk aktivitet, skolbarn ¹⁶					2021–2022	16
11-åringar	14	21	-	-		
13-åringar	15	21	-	-		
15-åringar	17	15	-	-		
Elever som rör sig mycket på fritiden					2019/2020	7
Förskoleklass	93	92	-	-		
Årskurs 4	93	87	-	-		
Årskurs 7	84	82	-	-		
Gymnasiet årskurs 1	75	78	-	-		
Stillasittande, 18 år eller äldre	12	18	15	17 ¹	2022	10

12 De som svarat att de har rökt under de senaste 12 månaderna och att de fortfarande röker varje dag nästan varje dag eller att de röker ibland.

13 De som svarat att de har snusat under de senaste 12 månaderna och att de fortfarande snusar varje dag nästan varje dag eller att de snusar ibland.

14 De som svarat att de varit berusade vid 13 års ålder eller tidigare.

15 De som svarat att de har minst 150 aktivitetsminuter per vecka. Som aktivitetstid räknas tid till vardagsaktiviteter (exempelvis promenader, cykling eller trädgårdsarbete) och tid till för fysisk träning som får dig att bli andfådd (exempelvis löpning, motionsgymnastik eller bollsport). Tiden för fysisk träning räknas dubbel.

16 Andel som angett att de varit fysiskt aktiva sammanlagt minst en timme om dagen under de senaste sju dagarna. 2-årsmedelvärde, 2021–2022.

Målområde 6: Levnadsvanor	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Äter grönsaker dagligen, 18 år eller äldre	69	51	60	64 ¹	2022	10
Elever som äter frukost varje morgon					2019/2020	7
Förskoleklass	96	97	97	-		
Årskurs 4	93	93	93	-		
Årskurs 7	80	86	83	-		
Gymnasiet årskurs 1	71	74	73	-		

Målområde 7: Kontroll, inflytande och delaktighet	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Deltagande i allmänna val, 18 år eller äldre					2022	4
Kommunval	-	-	81	81		
Regionval	-	-	81	80		
Riksdagsval	-	-	85	84		
Tillit till samhällets institutioner, 18 år eller äldre					2022	10
Hälso- och sjukvården	72	72	72	74 ¹		
Äldreomsorgen	49	45	47	40 ¹		
Barnomsorgen	61	60	61	60 ¹		
Skolan	56	55	55	54 ¹		
Polisen	79	72	75	75 ¹		
Arbetsförmedlingen	20	15	18	19 ¹		
Försäkringskassan	35	33	34	36 ¹		
Riksdagen	48	40	44	45 ¹		
Politiker i regionen	34	28	31	30		
Politiker i kommunen	36	30	33	32		
Folkhälsomyndigheten	71	66	68	68		
Deltagande i sociala aktiviteter, 18 år eller äldre	41	47	44	47 ¹	2022	10
Tillit till andra, 18 år eller äldre	75	73	74	72 ¹	2022	10
Utsatt för diskriminering och kränkande behandling, 16 år eller äldre	21	18	19	20	2022	14
Blivit nedlåtande behandlad, 18 år eller äldre	34	26	30	32 ¹	2022	10
Utsatt för trakasserier, 16–84 år ¹⁷	7	5	6	6	2022	13
Utsatt för våld, 18 år eller äldre	1	1	1	2 ¹	2022	10
Utsatt för hot om våld, 18 år eller äldre	4	5	4	5 ¹	2022	10

Målområde 8: En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård	Flickor/ kvinnor %	Pojkar/män %	Värmland totalt %	Riket ¹ %	Aktualitet	Källa
Varit i behov av sjukvårdsbesök med avstått på grund av ekonomiska skäl, 18 år eller äldre	8	7	8	9 ¹	2022	10
Upplevelse av vårdmötet, involvering och delaktighet					2022	17
<i>Primärvård</i>	75	78	76	79		
<i>Akuttmottagningar</i>	79	82	81	79		
<i>Specialiserad sjukhusvård, sluten</i>	79	84	82	83		
<i>Specialiserad sjukhusvård, öppen</i>	91	90	90	89		
<i>BUP, öppenvård</i>	77	78	77	77		
<i>Vuxenpsykiatri, slutenvård</i>	56	67	61	63		
<i>Vuxenpsykiatri, öppenvård</i>	74	72	73	77		
Upplevelse av vårdmötet, information och kunskap					2022	17
<i>Primärvård</i>	72	75	73	76		
<i>Akuttmottagningar</i>	66	72	69	68		
<i>Specialiserad sjukhusvård, sluten</i>	76	81	79	80		
<i>Specialiserad sjukhusvård, öppen</i>	86	86	86	86		
<i>BUP, öppenvård</i>	64	66	65	66		
<i>Vuxenpsykiatri, slutenvård</i>	50	65	56	57		
<i>Vuxenpsykiatri, öppenvård</i>	67	68	67	70		
Uppfattar att vården ges på lika villkor, 18 år eller äldre	-	-	61	58	2021	18
MPR-vaccination, barn	-	-	98	97	2020	2
HPV-vaccination	90	85	-	-	födda 2010	2
Screening för livmoderhalscancer					2020	19
<i>Inom 3 mån efter kallelse</i>	-	-	72	63		
<i>Inom 1 år efter kallelse</i>	-	-	83	72		
Patienter som diskuterat levnadsvanor vid sitt senaste fysiska vårdbesök, 18 år eller äldre	39	41	40	42 ¹	2022	10
Varit i behov av tandläkarvård men avstått p.g.a. ekonomiska skäl, vuxna, 18 år eller äldre	7	6	7	7 ¹	2022	10

Källor

1. Medicinskt födelseregister, Socialstyrelsen
2. Folkhälsomyndigheten
3. Statistiska Centralbyrån
4. Kolada
5. Skolverket
6. Skolinspektionen
7. Elevhälsodatabasen (ELSA)
8. Arbetsförmedlingen
9. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
10. Befolkningsundersökningen Liv och hälsa 2022
11. Kronofogdemyndigheten
12. Boverket
13. Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet
14. Befolkningsundersökningen Hälsa på lika villkor
15. Undersökningen Elevers drogvanor för Värmland, CAN:s nationella skolundersökning för riket.
16. Urvalsundersökningen Skolbarns hälsovanor (WHO, Folkhälsomyndigheten)
17. Nationella patientenkäten
18. Hälsa- och sjukvårdsbarometern
19. Nationellt kvalitetsregister för cervixcancerprevention

